

อยากรู้ นายฯ ไปไหน

กรณีที่หน่วยงานของรัฐได้รับคำขอข้อมูลข่าวสารแล้วเห็นว่า เอกสารที่ขอนั้นกองพะเนินเทินทึก เป็นเอกสารย้อนหลังไปหลายปี เท่านั้นยังไม่พอ บางเรื่องก็ไม่มีในความครอบครองอีก เอาไงดี จะมีแนวทางปฏิบัติอย่างไร จะหาวิธีการปฏิเสธได้หรือไม่ อย่างไร มีคำแนะนำให้อ่านครับ

ข้อสงสัยเรื่องนี้เกิดจากเทศบาลเมืองกาฬสินธุ์มีหนังสือไปหารือคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ กรณีที่สมาชิกสภาเทศบาลเมืองกาฬสินธุ์ขอข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับสัญญาการจัดซื้อจัดจ้างจำนวน ๙ รายการ และข้อมูลข่าวสารเรื่องที่นายกเทศมนตรีไปอบรมสัมมนาศึกษาของสถาบันพระปกเกล้าภายในปี พ.ศ. ๒๕๕๕ - ๒๕๕๙ เทศบาลเมืองกาฬสินธุ์เห็นว่าข้อมูลข่าวสารที่ขอนั้นเปิดเผยได้ แต่เอกสารที่ขอมียหลายรายการ บางเรื่องมีเอกสารประกอบจำนวนมาก และย้อนหลังไปถึงห้าปี เป็นภาระในการค้นหาเอกสารและรบกวนเวลาการทำงานของเจ้าหน้าที่เกินสมควร บางรายการได้ให้ไปแล้ว บางอย่างก็ไม่ชัดเจนว่าหมายถึงอะไร บางอย่างก็ไม่อยู่ในความครอบครองของเทศบาลเมืองกาฬสินธุ์ ซึ่งตามมาตรา ๑๑ บัญญัติว่า "...ให้จัดหาข้อมูลให้แก่ผู้ร้องภายในเวลาสมควร เว้นแต่ผู้ร้องขอมากหรือขอบ่อยครั้งโดยไม่มีเหตุผลสมควร" จึงได้หารือว่า หากไม่ดำเนินการตามที่ผู้ร้องขอไป เนื่องจากขอมากหรือขอบ่อยโดยไม่มีเหตุผลสมควร หรือต้องรวบรวมขึ้นใหม่ หรือไม่อยู่ในความครอบครองของเทศบาลฯ จะทำได้หรือไม่ ขอคำแนะนำด้วย

คณะกรรมการตอบข้อหารือตามกฎหมายข้อมูลข่าวสารของราชการมีหนังสือตอบไปว่า ข้อมูลข่าวสารการจัดซื้อจัดจ้างที่อนุมัติแล้วเทศบาลฯ ต้องจัดให้ประชาชนขอดูหรือขอตรวจสอบได้ ทั้งที่สำนักงานและในระบบสารสนเทศตามมาตรา ๔๔ แห่งพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยหลักเกณฑ์และการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี พ.ศ. ๒๕๔๖ ส่วนข้อมูลที่นายกเทศมนตรีไปอบรมศึกษาดูงานที่สถาบันพระปกเกล้าย้อนหลังห้าปีนั้น เอกสารค่าลงทะเบียน ค่าเบี้ยเลี้ยง ค่าที่พัก ค่าพาหนะ เป็นข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการเบิกจ่ายงบประมาณซึ่งเกิดจากการปฏิบัติหน้าที่ตามปกติ และต้องเก็บไว้เป็นหลักฐานให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องตรวจสอบส่วนในกรณีที่หารือว่าผู้ขอเป็นสมาชิกสภาเทศบาลฯ ซึ่งมีอำนาจหน้าที่ตามกฎหมายในการตรวจสอบการปฏิบัติงานของเทศบาลฯ ก็ชัดเจนอยู่แล้ว เทศบาลฯ จึงต้องเปิดเผยข้อมูลข่าวสารตามคำขอ ก็เลยไม่มีประเด็นต้องพิจารณาว่าการขอนั้นเป็นการขอมาก หรือขอบ่อยครั้งโดยไม่มีเหตุผลสมควรหรือไม่ แล้วถ้าข้อมูลข่าวสารรายการใดที่ไม่มีอยู่ในความครอบครองของเทศบาลเมืองกาฬสินธุ์ ก็ให้มีหนังสือแจ้งไปว่าไม่มี ซึ่งหากผู้ขอไม่เชื่อก็สามารถใช้สิทธิร้องเรียนตามมาตรา ๑๓ ประกอบมาตรา ๓๓ เพื่อตรวจสอบความมีอยู่ของข้อมูลข่าวสารนั้นได้ หรือเป็นข้อมูลข่าวสารที่อยู่ในความครอบครองของหน่วยงานของรัฐแห่งอื่น เทศบาลเมืองกาฬสินธุ์ฯ ก็มีหนังสือแนะนำให้ไปยื่นคำขอต่อหน่วยงานที่ควบคุมดูแลข้อมูลข่าวสารนั้นโดยตรงต่อไป ซึ่งเป็นไปตามมาตรา ๑๒ อีกเหมือนกัน สรุปว่าปฏิเสธไม่ได้ครับ แต่มีวิธีการปฏิบัติอย่างนี้

ขึ้นหัวเรื่องอย่างนี้แค่อยากให้เราเป็นห่วงผู้บริหารเท่านั้นเองว่าท่านไปไหน เรื่องนี้หน่วยงานของรัฐทุกแห่งใช้เป็นแนวทางปฏิบัติได้ครับ หน่วยงานของรัฐแห่งอื่นมีข้อสงสัยเกี่ยวกับการปฏิบัติตามพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ หรือไปได้นะครับที่สำนักงานคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี ๐ ๒๒๘๓ ๔๖๘๗ www.oic.go.th "เปิดเผยเป็นหลัก ปกปิดเป็นข้อยกเว้น"

(หารือ ๑ กันยายน ๒๕๕๙)